Переказ ФОП на особисту картку: фінмоніторинг і ризики

Чи може ФОП переказати гроші з підприємницького рахунку на власну особисту картку? Так. Сам по собі такий переказ не заборонений і не означає порушення правил фінансового моніторингу.

Проте для банку має значення не лише сам переказ між власними рахунками. Якщо кошти після надходження на особисту картку майже одразу перераховуються іншим фізичним особам, використовуються для господарських розрахунків або формують системний ланцюг руху грошей, можуть виникнути додаткові питання щодо **економічного змісту операцій**.

> **Коротко:** переказ ФОП → власна картка допустимий. Але особистий рахунок не повинен перетворюватися на проміжний рахунок для системних підприємницьких розрахунків.

Чи можна ФОП переводити гроші на особисту картку

Так. Державна податкова служба у своїх роз’ясненнях 2026 року прямо зазначає, що фізична особа-підприємець може використовувати кошти з рахунку, відкритого для підприємницької діяльності, для власних потреб.

Окремо ДПС роз’яснила можливість перерахування коштів з підприємницького рахунку на власний рахунок фізичної особи.

Такі кошти не стають новим доходом фізичної особи лише через сам факт переказу між її рахунками, якщо вони вже були отримані та враховані в межах підприємницької діяльності відповідно до застосовуваної системи оподаткування.

Роз’яснення ДПС від 30.04.2026 щодо переказу коштів ФОП на власну картку

Роз’яснення ДПС від 09.07.2026 щодо використання коштів ФОП для власних потреб

Але підприємницький та особистий рахунки — не одне й те саме

Для підприємницької діяльності та власних потреб фізичної особи відкриваються окремі рахунки.

Особистий рахунок фізичної особи не призначений для проведення операцій, пов’язаних із підприємницькою або незалежною професійною діяльністю.

Тому потрібно розрізняти дві принципово різні ситуації:

Ситуація	**Зміст**
ФОП → власна картка → особисті витрати	Підприємець вивів власні кошти для особистого використання
ФОП → власна картка → постачальники / підрядники / бізнес-контрагенти	Особистий рахунок фактично використовується як проміжна ланка підприємницьких розрахунків

Саме друга модель може бути значно складнішою для пояснення і з банківської, і з документальної точки зору.

Що бачить банк при переказі ФОП на особисту картку

Банк, який обслуговує підприємницький рахунок, бачить списання коштів з рахунку ФОП та реквізити операції.

Банк, який обслуговує особистий рахунок, бачить надходження коштів та подальші операції за цим рахунком.

Якщо обидва рахунки відкриті в одному банку, фінансова установа має значно повнішу картину руху коштів у межах рахунків, які вона обслуговує.

Якщо рахунки відкриті в різних банках, це не означає, що одна фінансова установа автоматично бачить усі операції в іншій. Однак під час належної перевірки банк може запитувати документи та інформацію, необхідні для розуміння походження або подальшого використання коштів.

Чи є переказ на особисту картку ризиком фінмоніторингу

Сам по собі — ні.

Законодавство про фінансовий моніторинг не встановлює правила, за яким кожен переказ коштів із рахунку ФОП на власний рахунок автоматично вважається підозрілим.

Банк аналізує операції клієнта в контексті його діяльності, ризик-профілю, сум, регулярності операцій та іншої наявної інформації.

Тому значення має не одна операція, а **загальна модель руху коштів**.

Коли можуть виникнути додаткові питання

- значна частина підприємницьких надходжень систематично переводиться на особистий рахунок;
- кошти переводяться на особисту картку практично одразу після їх отримання від клієнтів;
- після цього аналогічні суми майже одразу перераховуються третім особам;
- особистий рахунок фактично використовується для регулярних розрахунків із постачальниками або підрядниками;
- одержувачами коштів є численні фізичні особи, зв’язок яких із діяльністю ФОП незрозумілий;
- оборот підприємницького рахунку значний, але кошти систематично залишають його протягом короткого часу;
- призначення платежів не дозволяють зрозуміти зміст операцій;
- характер операцій відрізняється від інформації про діяльність та очікувані обороти, яку має банк.

Жодна з цих обставин сама по собі не доводить порушення. Однак їх сукупність може вимагати додаткового пояснення економічного змісту операцій.

Приклад: звичайне виведення власних коштів

ФОП отримав за місяць 120 000 грн доходу від надання консультаційних послуг.

Після сплати податків та необхідних бізнес-витрат він перерахував 50 000 грн на власну особисту картку та використав їх на сімейні покупки, відпочинок і побутові витрати.

За своїм економічним змістом це звичайне використання підприємцем власних коштів для особистих потреб.

Інший приклад: особиста картка як проміжний рахунок

ФОП отримав від покупців 180 000 грн.

100 000 грн були переведені на особисту картку підприємця. Протягом наступних десяти хвилин із цієї картки:

- 25 000 грн перераховано одній фізичній особі;
- 30 000 грн — іншій;
- 20 000 грн — третій;
- 25 000 грн — четвертій.

У такій ситуації природно виникають питання: хто ці особи, чому вони отримали кошти, чи пов’язані платежі з діяльністю ФОП та навіщо для цього використовувався особистий рахунок.

Якщо це реальні господарські платежі, використання особистої картки як проміжної ланки лише ускладнює пояснення економічного змісту операцій.

Чому подальший рух коштів важливіший за сам переказ

Для аналізу фінмоніторингу умовно можна розділити операцію на два етапи:

1. ФОП → власний рахунок

2. Власний рахунок → подальші отримувачі

Перший етап сам по собі може бути звичайним використанням підприємцем власних коштів.

Саме другий етап часто дозволяє зрозуміти реальну мету переказу.

Якщо після переказу кошти використовуються на особисті потреби, це одна ситуація. Якщо вони систематично спрямовуються особам, які фактично є постачальниками, працівниками, підрядниками або іншими учасниками бізнес-процесу, економічна картина вже інша.

Чи варто оплачувати бізнес-витрати з особистої картки

Як постійна модель — ні.

Якщо платіж безпосередньо пов’язаний із підприємницькою діяльністю, його проведення з підприємницького рахунку робить господарський ланцюг значно прозорішим:

ФОП → постачальник

Замість:

ФОП → особиста картка → постачальник

У першому випадку банк бачить прямий платіж від суб’єкта господарювання контрагенту. У другому з’являється додаткова ланка, економічну функцію якої за певних обставин доведеться пояснювати.

Яке призначення платежу вказувати при переказі на власну картку

У роз’ясненні від 30 квітня 2026 року ДПС рекомендує чітко відображати характер такої операції у призначенні платежу.

Зокрема, податкова наводить як можливий варіант:

«Переказ власних коштів ФОП на особистий рахунок, без ПДВ»

Зрозуміле призначення платежу допомагає відрізнити переказ власних коштів від оплати товару, послуги, повернення боргу або іншої операції.

Водночас саме по собі правильне призначення платежу не змінює фактичної природи операції. Якщо особистий рахунок надалі системно використовується для бізнес-розрахунків, напис «власні кошти» цього не усуває.

Чи потрібно сплачувати податок вдруге після переказу

Сам по собі переказ уже отриманих підприємницьких коштів між власними рахунками фізичної особи не створює нового економічного доходу.

ДПС у роз’ясненні від 30.04.2026 також зазначає, що такі кошти не є повторним доходом фізичної особи, якщо вони вже були враховані у складі підприємницького доходу та оподатковані відповідно до застосовуваної системи оподаткування.

Це питання потрібно відрізняти від ситуацій, коли на особистий рахунок фізичної особи надходять кошти безпосередньо від клієнтів за товари або послуги ФОП. Така модель має вже інший податковий, банківський та документальний контекст.

Чи можна приймати оплату від клієнтів на особисту картку

Це принципово інша ситуація, ніж переказ власних грошей після їх отримання на підприємницький рахунок.

Рахунок фізичної особи, відкритий для власних потреб, не призначений для проведення операцій, пов’язаних із підприємницькою діяльністю.

Тому схема:

клієнт → особиста картка підприємця

не повинна ототожнюватися зі схемою:

клієнт → рахунок ФОП → власна картка підприємця

У другому випадку дохід спочатку надходить на підприємницький рахунок, після чого підприємець розпоряджається власними коштами.

Що перевірити ФОП у власній банківській виписці

Корисно подивитися на операції не як власник рахунку, який знає їх передісторію, а як сторонній аналітик банку.

Питання	Що перевірити
Яка частка доходу переводиться на особистий рахунок?	Чи відповідає це реальній моделі використання прибутку?
Як швидко здійснюється переказ?	Чи є зрозуміла причина для швидкого руху коштів?
Що відбувається з коштами далі?	Особисті витрати чи платежі третім особам?
Хто отримує кошти?	Родичі, продавці товарів для особистого використання чи бізнес-контрагенти?
Чи повторюється модель?	Разова операція чи системний грошовий маршрут?
Які призначення платежів?	Чи відповідають вони фактичній природі операцій?

Що робити, якщо банк уже запитав про перекази на особисту картку

Не варто обмежувати відповідь фразою «це мої гроші і я маю право ними розпоряджатися».

Юридичне право на використання власних коштів не завжди відповідає на питання банку про фактичний характер операцій.

Відповідь краще побудувати послідовно:

1. **Пояснити джерело коштів.** За які товари або послуги вони були отримані ФОП.
2. **Пояснити переказ.** Чому гроші були переведені на власний рахунок.
3. **Пояснити подальше використання.** Особисті потреби або конкретні інші операції.
4. **Якщо були перекази третім особам** — пояснити, хто вони і чому отримали кошти.
5. **Додати документи**, якщо подальші операції цього потребують.

Чого не варто робити

- маскувати господарські розрахунки під «особисті перекази»;
- використовувати особисту картку як постійний розрахунковий рахунок бізнесу;
- створювати заднім числом документи для пояснення вже проведених операцій;
- вказувати призначення платежу, яке не відповідає реальному змісту операції;
- штучно дробити перекази;
- надавати банку пояснення, які суперечать банківській виписці.

Що важливо для фінмоніторингу банку

Банк зобов’язаний моніторити операції клієнта щодо їх відповідності наявній інформації про клієнта, його діяльність та ризик. За необхідності також досліджується інформація про джерело коштів.

Обсяг належної перевірки визначається з урахуванням ризик-профілю клієнта, мети ділових відносин, сум операцій та їх регулярності.

Тому універсальної кількості переказів або «безпечної суми», після якої переказ ФОП на власну картку автоматично стає проблемним, не існує.

Закон України № 361-IX — офіційний текст

Питання та відповіді НБУ щодо фінансового моніторингу

Є питання щодо переказів з рахунку ФОП?

Компанія «Вікторія» аналізує банківські виписки ФОП, перекази між підприємницькими та особистими рахунками, подальший рух коштів і документи, що підтверджують операції.

Якщо банк уже надіслав запит фінансового моніторингу, допомагаємо встановити, які саме операції потребують пояснення, та підготувати структуровану відповідь і пакет документів.

Фінмоніторинг ФОП: аналіз операцій та підготовка відповіді банку

Поширені запитання

Чи можна ФОП переказати гроші на власну картку?

Так. ДПС у роз’ясненнях 2026 року підтверджує можливість використання підприємцем коштів з підприємницького рахунку для власних потреб та їх переказу на власний рахунок фізичної особи.

Чи є такий переказ доходом фізичної особи?

Сам переказ уже отриманих та врахованих підприємницьких коштів між власними рахунками не створює повторного доходу лише через зміну рахунку, на якому перебувають кошти.

Яке призначення платежу писати?

ДПС як приклад наводить формулювання «Переказ власних коштів ФОП на особистий рахунок, без ПДВ». Призначення платежу має відповідати реальній природі операції.

Чи можна з особистої картки платити постачальнику ФОП?

Особистий рахунок фізичної особи не призначений для системного проведення операцій, пов’язаних із підприємницькою діяльністю. Для господарських розрахунків доцільно використовувати підприємницький рахунок.

Чи бачить фінмоніторинг переказ з ФОП на особисту картку?

Банки бачать операції за рахунками, які вони обслуговують. Якщо підприємницький та особистий рахунки знаходяться в одному банку, банк має інформацію про рух коштів за обома рахунками. Для рахунків у різних банках повний подальший рух коштів не є автоматично видимим одному банку, однак під час перевірки можуть запитуватися додаткові документи та відомості.

Чи небезпечно переводити всі гроші з ФОП на особисту картку?

Законодавство не встановлює універсальної допустимої частки такого переказу. Для фінмоніторингу важливий контекст: бізнес-модель, регулярність, суми, подальший рух коштів та відповідність операцій інформації про діяльність ФОП.

Що робити, якщо банк уже поставив питання?

Проаналізуйте не лише переказ з рахунку ФОП, а весь подальший рух коштів. Для суттєвих операцій потрібно встановити їх фактичний зміст та підготувати документи, які його підтверджують.

Підготовка відповіді фінмоніторингу банку

Читайте також

Якщо банк уже запросив документи, дивіться окремий матеріал про порядок підготовки відповіді на запит фінансового моніторингу.

Окремо варто проаналізувати ситуації, коли кошти швидко проходять через рахунок ФОП і перераховуються далі — такі операції ми розглядаємо у матеріалі про транзитний рух коштів.